Afvaldump Parkietenbos voorgoed verleden tijd?

De afgelopen weken staat de afvalproblematiek op Aruba prominent in het lokale nieuws. En dat werd ook weleens tijd, na decennia van aanmodderen door de weigerachtige houding van de politiek om het 'probleem Parkietenbos' aan te pakken, laat staan op te lossen. Uiteraard is de afvalproblematiek groter dan de dump van Parkietenbos, maar voor een ieder zal deze afvalplek met zijn bijzondere naam die het kennelijk te danken heeft aan schonere tijden, een doorn in het oog zijn.

Nu is het menselijk om bij het zoeken naar een zondebok de vinger naar elkaar te wijzen of zich af te wenden van het daadwerkelijke probleem. Het eerste wordt met name door de lokale politiek gedaan. Een voorbeeld van het tweede is om het probleem te bagatalliseren door andere eilanden aan te halen, zoals Sint Maarten, en te roepen dat het daar nog veel erger gesteld is met de afvalberg. Hoe dan ook, gesteld kan worden dat de voorbije jaren het lokale afvalprobleem stelselmatig is genegeerd door opeenvolgende regeringen. Dat momenteel deze regering blijk geeft dat het stappen zet, is niet zozeer te danken aan het huidige milieubeleid of het daadkrachtig opereren van ministers, maar geeft veel meer de urgentie van het probleem weer. Als Serlimar namelijk doorgaat met het storten van afval op Parkietenbos dan hebben we over 1 à 2 jaar een nog groter probleem, omdat de maximale capaciteit van de afvalplek al ruimschoots overschreden is, met alle sociale en milieugevolgen van dien. Anders gezegd, de politiek inclusief overheidsbedrijf Serlimar staat met de rug tegen de muur.

De positieve kant van het verhaal is dat maar weer eens blijkt dat juist in tijden van crisis gewerkt wordt aan het zoeken naar oplossingen. Zo lazen we dat Serlimar een contract met Ecogas heeft afgesloten voor minimaal een half jaar om het huisafval daar te deponeren waar het op een meer verantwoorde manier wordt verwerkt. Het contract kan verlengd worden tot 2 jaar waarna er een definitieve oplossing moet zijn. Opvallend aan deze handelswijze is dat nu de dump overvol is, pas toenadering wordt gezocht met Ecogas. Dat had al eerder kunnen gebeuren, waardoor meer recycling mogelijk was geweest en de afvalberg minder snel was gegroeid. De directeur van Serlimar, mevr. Van der Biezen, verdedigde deze werkwijze door te zeggen: "Soms blijk je een oplossing gewoon al in huis te hebben" (Amigoe, 15 augustus 2018). Dit is wat mij betreft dé understatement van het jaar, want het had van meer realiteitszin getuigd als ze had toegegeven dat Serlimar al die tijd door mismanagement alsmede een weigerachtige houding om samenwerking te zoeken met haar concurrent deze volstrekt onacceptabele situatie heeft veroorzaakt. Het maakt het nog schrijnender dat Serlimar een overheidsbedrijf is, zeer gepoliticeerd en bevolkt met mensen die geen of weinig kennis van zaken hebben. Dat hoeft overigens niet te gelden voor de directeur en haar management, laat ik daarin duidelijk zijn, want ik vind het prijzenswaardig dat – ook al is het rijkelijk laat – nu toch de hand wordt toegestoken naar Ecogas. Daarvoor is een portie zelfkennis nodig en de acceptatie dat je het zelf niet kunt. Dat het mismanagement van het verleden tot gevolg kan hebben dat Serlimar op korte termijn opgedoekt wordt, zou me niks verbazen en zou een bewijs zijn dat de huidige politici op een bedrijfsmatige manier durven kijken naar dit maatschappelijk probleem en de consequenties van wanbeleid en marktwerking durven te aanvaarden.

Toegegeven moet worden dat Ecogas zelf ook tijd nodig heeft gehad om 'zijn' afval op een verantwoorde manier te verwerken tot organisch materiaal (zgn. *Refuse derived fuel*). Het verpakken van dit materiaal in pakketten (zgn. *envirobales*) en het opvullen daarmee van een afgraving, voorheen illegale dumpplek, was tot voor kort nog niet mogelijk. Deze oplossing is zeker innovatief, maar niet de meest ecologisch verantwoorde manier; afval blijft afval, niet gedumpt op een berg, maar begraven onder zand en stenen. Er zijn andere, betere oplossingen voorhanden die hoger staan op de afvalladder van Lansink (ofwel *waste hierarchy*). Het materiaal kan namelijk nog compacter gemaakt worden en vervolgens via een chemisch proces tot energie verwerkt worden. Dit wordt ook wel *waste-to-energy* genoemd en is in termen van circulariteit een betere oplossing dan het verbranden van afval. Immers, het afval wordt in dat geval weer hergebruikt tot gas dat als energie kan dienen voor het maken van water en electriciteit.

Het heeft Ecogas zo'n 3 jaar gekost om deze complexe techniek in huis te halen en een *gasification plant* neer te zetten. Een miljoeneninvestering voor '*the greater good*', en mijns inziens lovenswaardig dat een commercieel bedrijf zo'n investering wil doen. WEB heeft hier - al dan niet terecht – voorlopig een stokje voor gestoken wegens te hoge emissiewaarden van het door Ecogas geleverde gas. Toch lijkt de huidige regering voor de lange termijn oplossing te kiezen voor afvalverbranding (zgn. *mass burn incineration*), een manier van afvalverwerking die geen of beperkte energie oplevert die hergebruikt kan worden, zoals bij gasificering, maar wel tot uitstoot van gassen leidt als gevolg van de verbranding van het afval. Ik heb onvoldoende expertise en bedrijfsinzicht om hierover een deskundig oordeel te geven. Dat hoeft ook niet, want ik heb voldoende vertrouwen dat 'we' op Aruba de deskundigheid in huis hebben of halen om dat te doen. Wat ik wel graag wil meegeven aan de stakeholders is dat een zorgvuldige afweging moet plaats vinden van mogelijke alternatieven of combinaties van afvalverwerkingstechnieken, waarbij telkens het maatschappelijk belang voorop dient te staan. Hierbij dient de afvalproblematiek als *wicked problem* bekeken te worden, waarbij naast (milieu)technische aspecten van afvallogistiek en -verwerking ook gekeken dient te worden naar economische, politieke, juridische en sociale aspecten. Daarnaast is het van belang om de uitvoering van de afvalverwerking zoveel mogelijk over te laten aan lokale danwel internationale private partijen, die op basis van een *track record* kunnen aantonen dat ze op een economisch rendabele manier kunnen opereren. Uiteraard met in achtneming van de wettelijke kaders en randvoorwaarden, zoals op transparante wijze vastgesteld door de overheid.

Tot slot: Op basis van de recente berichtgeving ben ik voorzichtig optimistisch dat er constructief en daadkrachtig gewerkt wordt aan een definitieve en integrale oplossing voor het afvalprobleem op Aruba, wat ertoe dient te leiden dat het hoofdstuk Parkietenbos voor eens en altijd afgesloten kan worden. Het zou mooi zijn als we over een aantal jaren met gepaste bescheidenheid kunnen zeggen dat Parkietenbos als afvalberg voltooid verleden tijd is en Aruba in de regio ook op het gebied van *waste management*, of beter gezegd *resource management*, zijn voorbeeldfunctie kan waarmaken!

Bauke Feenstra, 18 augustus 2018